

NAROD

List za politiku, privredu i književnost.

Uredništvo i Administracija: Ulica Lučarica 360.

Vlasnik i izdavač: ODBOR „NARODA“.

Odgovorni urednik: GJORGJE VULETIĆ.

Izlazi svake Srijede i Subote.

Pretplata: za Dubrovnik i cijelu državu:
Za jedan mjesec K. 5.—

Do kraja ove godine K. 27.—

Pojedini broj 60' para.

Oglaši se računaju: po posebnom cijeniku, a ako se više puta uvrste, po pogodbi. Priposlana, osmrtnice, zahvalnice, objave, i.t.d. 3 K po retku; u tekstu K 6.

Plativo i utuživo u Dubrovniku.

Štampa Srpske Dubrovačke Štamparije.

NA DAN SMRTI OCA SRBIJE — VELIKOG KARAGJORGJA.

Od onog kognog i čemernog dana, kada klonu i pade moć i veličinu stare srpske, na Kosovu, polju jadovitom, i u opće još od onog vremena, kad se bila pogasile zvijezde slobode pojedinih balkanskih naroda, da u mračnoj i paklenoj, ropskoj noći, jače i silnije no ikad zasvetli polumjesec bijesnog Islam-a; nije bilo obrta tako znatna, silna i veličanstvena, kao što je nastao na osvitu 19. vijeka ustankom topolskog heroja, besmrtnog Kara-Gjorgja i njegovih divnih pregalaca „za krst časni i slobodu zlatnu“. Posljedice su tog ustanka bile neizmjerne za cijeli jugoslavenski narod, kao god i za sve ostale narode balkanskog poluostrva; njim je započela nova epoha u svim poslima nacionalizma, kao i političkog i prosvjetnog života u opće. Kako je taj pokret odjeknuo u svijetu, bilo neprijateljskom, ili nama sklonom i čestitom, nek posluže rječi bivšeg ministra u Bosni, Benjamina Kalaja, koji je kazao, da pojava tome *ravna ne može da pokaže istorija svijeta*, kao i postupak predsjednika francuske republike Tijera, koji je g. 1870., iza sedanske pogibije, primjerom Kara-Gjorgjevih vitezova sokolio i kriješto klonuli duh svojih zemljaka, nagovarači ih, da čitaju i proučava-

još 1809 da oslobođi braću i izvan uskih granica svoje domovine, koji iz početka dobro napredovaše sve do Sjenice i do blizu Sarajeva, a propade jedino uslijed katastrofe u Kamenici, na Čegru kod Niša, — pa još veća zamisao, koju je bio zasnovao sa prvaciima grčkim, rumunjskim i bugarskim u Hotinu u Besarabiji, kamo se bijaše sklopio iza propasti Srbije g. 1813, da zajednički dignu ustanak na Turke na cijelom Balkanu i oslobođe svoje narode mrske i nesnosne obijesti i tiranije divljeg azijskog osvajača, što se sve omete i propade njegovom preranom i tragičnom smrću. Ne možemo na ino, a da ne prokunemo ujedno i gramzljivog i nezahvalnog vojvodu njegova, Miloša Obrenovića, koji je, istina, kao vogja takovskog ustanka, iza neuspjelih pokušaja vojvoda: Arsenija Lome i Hadži-Prodana Grigorjevića, podigao palu i klonulu zemlju, ali je ipak učinio najveći grijeh, dostačan najstrašnije anateme, jer je došao glave prvom i najvećem osnivaču države srpske, „biću tiran“, velikom „vrhovnom voždu“ — Kara-Gjorgju.

Sjećajuć se danas, po zasluzi, čovjeka, koji je doživio sa svojim narodom, baš kao i slavni njegov unuk sa vrlim potomcima divnih boraca prvog ustanka, najvi-

i najkrkvaviji narod, na kom su se razapinjali narodi, da utre put ujedinjenju cijelokupnog naroda; mi odajemo dostoјno poštovanje i onoj svetoj i uzvišenoj ideji Slobode, koja je stvorivši najintimnije općoj istoriji svjetao i jedinstven primjer, dokle i malen narod može da dopre tim udruženim silama za opću sreću i spasenje, a našem narodu ujedno uplela najdivniji cvjet u vijencu silnih i golemih zasluga, koje je od uvijek sticao.

Neka je slava i vječan pomen prvom i neumrlom začetniku velike zgrade naše moćne, ujedinjene, otačbine! Slava Kara-Gjorgju! — a Bog da živi unuka njegova i pravnuka i cijelu dinastiju Karagjorgjevića, za sreću, slavu i jačinu naše uzdanice, države Srba, Hrvata i Slovenaca!

P.

Kapačopće.

„Коекуде“, ми смо среће худе:
Наши тори — душмански обори,
Наше куле — турске карауле
Наше љубе — јаничари љубе!

Кидиџија, Бирчанин Илија,
Горски вуче, о Вељко Хајдуче,
Домобране, Курсула Јоване,
Сви устајте, окове кидајте!

Црни Ђорђе ко олуја прође
Кроз нахије. Падају дахије...
Густа тмица, оркан и бујица
Видик скрила, Србију прекрила!
Из ријека крвавога тека:
Ниче слава, ваксарну држава!...

Дубровник **Мићун М. Павићевић**

Videant consules . . .

Sloboda niti se kupuje, niti se dariva, — ona niče iz krvi na razbojištima; ona, dok je nejaka, goji se zamijernim žrtvama.

Jedno jedino pleme našega naroda, znalo je da ispunite uvjete, jedno jedino pleme ima pravo, da ta božica razastere nad njim svoja bijela krila.

Srbija, ta čudna majka silnih junaka, da održi i učvrsti svoju slobodu i prokriči put i našo, izgubila je trećinu svojega pučanstva; bila pretvorena u pustoš i ruševine od njemačkih, madžarskih i bugarskih krvoloka; stradala u divovskim bojevima; počinila djela, koja nemaju premca u povijesti. — Njezina sloboda nije dar saveznika, već krvava tekovina njezinih orlova, plod ljubavi i žrtava njezinih divnih sinova, koji su znali mrijeti kao nadčovječna bića. Slava slobodnoj Srbiji!

Mi Hrvati, mi Slovenci, što smo mi učinili za našu slobodu? — Jako, ma jako malo! — Budimo iskreni! Krv našu lijevali smo junačkim načinom, ali za naše gospodare, koji su nas pak vješali i prepirali, a mi im skute cijelivali do zadnjega casa! — Mržnja proti Austriji, proti Madžarskoj, proti Njemačkoj plamsala jest u reu mnoštva naših boljih sinova, ali, na stalost, to ne bijaše osjećaj cijelog našega naroda, neukog naroda i skutča u srpskom kroz toliko vješanja. Ipak ta mržnja urodi neočekivanim plodom, ali to ne bje naša specifična zasluga, već posljedak upropašene sile naših krvnika.

Mi se nagosmo slobodni iznenada, kao što se nagje slobodna Dalmacija kad propade Venecija, i ne sluteći da druge grabežljive zvijeri vrebaju na nas, kao na dobri pljen, koji ostade bez obrane. Prenagla promjena, kojoj se ne bijasmo nadali, i za koju ne bijasmo spravni niti mi inteligencija, a još manje priprosti narod, udari nam u glavu kao prežestoko piće i omami nas. — Kao kad bi se zvjerad iz pustinje, koju okrutni silnik za vas život drži u željeznim izbam, da nad njom vlada bićem i usijanim željezom, najedanput našla u slobodi, tako se dogodi i s nama. Mješte da se svak dade na ozbiljni i požrtvovanji rad, da se narod uredi, žrtvujući sebe i svoje osjećaje na uhar slobode sviju, mi, iza obmane prvih dana, počesmo da se koljemo među sobom, režeći jedan na drugoga i raspravljajući o stvarima, o kojima je moglo biti govora tek u poznjim vremenima. Slični Ciganima, koji se posvadiše radi diobe pečenoga zeca, koji još bijaše u gori i živ, tako se i mi počesmo klati ne budući složni, da li ćemo republiku, ili monarhiju, da li centralizam ili decentralizam, da li ovo ili ono, a smetnusmo s umom, da je u prvom redu bila potrebita sloga, željezna sloga da uspostavimo pravu slobodu, koju još ne imadosmo, i koja nam još ne bijaše priznata od nikoga. I dok se mi tako klasmo, već prvih dana propade Trst, Rijeka, Istra, dobar dio Dalmacije, ovi najljepši djelevi sadanjega kraljestva SHS. Uzalud vapaj i opomene naših boljih sinova; uzalud pohvalno ponasanje umnog i trijeznog pučanstva naše

čarobne Dalmacije, koja nas preklinjaše za ujedinjenjem i milosrdem prama izvaram i iznemoglo narodu. Tek u decembru, iza mnogo razmirica, uspije svi jesnijim i boljim našim narodnim ljudima, da ponude Aleksandru ujedinjenje svih triju plemena, pod žezлом slavnog Karađorđevića.

Uvidajući što nam prijeti sa sviju strana, kad bi ostali svaki o sebi; videći što bezdušnici već siju među nezrelim narodom, Aleksandar u neizmjernoj svojoj dobroti i mudrosti, te ljubavi za vaskoliki naš narod, primi bez okljevanja tu ponudu, i ako je morao biti čvrsto uvjeren, da to ujedinjenje bijaše velika žrtva, koju opet Srbija sebi namećaše, može biti gora od svih što do tada bijaše pretrpjela. U svojoj plemenitoj požrtvovanosti, a da nas spasi, Srbija se odreće i svog vlastitog imena, redajući se kao jednakopravna drugarica uz bok Hrvatske i Slovenije. Za ljubav sloga i dobra cijelog naroda, ona bijaše spravna na sve.

A u toliko što se je kod nas radio i što se još radi?

Neću da napominjem i otkrivam naše grdne rane i našu sramotu o svemu onome što se je događalo po Hrvatskoj, Bosni i Sloveniji; neću da napominjem razbojničku grabežljivost što počiniše bezdušni zlikovci svakog kog imenom i položaju grabeći i uništavajući imanje onog naroda, koji imadaše toliko potrebe od pomoći svakovrsne; neću da predočim jagmu i gadnu utrušku što započe za unosna mjesta i zvučne naslove; ni podla rovarenja i proti ujedinjenju i proti svemu što je uvišeno; primučaću imena jednog Radića u Hrvatskoj, Jeftanovića u Bosni, jednog ministra u Sloveniji, pak čak i kod nas u Dubrovniku ona osumnjičenih sramotnog pljačkanja, za koje se sad samovoljno traži u Beogradu milost mješte sudske presude; — to su sramotne rane, koje valja prikrivati radi časti i samih poštenih ljudi, ali koje valja liječiti ognjem i mačem, jer nekažnjivost okužava i zdrave. Ali što ne možemo a da glasno svom moći svoje ojađene duše ne zahtjevamo jest, da ovakovoj raboti mora napokon da bude kraj, jer nova država ne može da bude pljenom bezobraznih i lukavih razbojnika, već mirni i pošteni dom poštenih građana.

Dakle teror? — Dobro došao i teror, ako je to jedini lijek protiv ovakovih zala. Iznimne okolnosti iziskuju i iznimne mjere. Ukinuće vremenito ovake slobode, koja jako sliči na anarhiju, ima da krči put pravoj demokratskoj slobodi budućih pokolenja.

Kad bi u Rimu senat oglasio konzulima svoj „Videant consules ne respublica etc.“, oni bi u slijedećoj noći morali imenovati diktatora, u čije bi ruke prešla cijela vlast države i vladao bi sa neograničenom moći. I naša je država danas u opasnosti, u velikoj opasnosti, a da uzme gne da odoli nasrtaima vanjskih i još gorih nutarnjih neprijatelja. I mi imamo potrebu jednog diktatora, a da se država spasi. Nek preuzme sam regenat despotku upravu, ako je za to sposoban i voljan, te

**ПОМОРСКА БАНКА
У ГРУЖУ.**

Прима новац на укамаћење. — Даје све vrsti зајмова. — Купује и продаје валуте и чекове. — Све послове обавља уз најповољније уvjete. — Особито занимање за увозну и извозну трgovину. *

bez obzira rasčisti zrak od ove kužne magle što se je na nas svalila; — jer inače propadosmo.

Kad se narodno predstavništvo kolje i već potkapa temelje zgrade, koju bi imalo da gradi, treba ga ukinuti; sve što nije u korist naroda, ili djeluje na njegovu štetu, treba da se smrvi, pak bio general ili biskup, ministar ili podanik, radnik ili trgovac, umnik ili neznačica. — Oviše se je mučeničke krvi prolilo, oviše jada pretrpjelo, a da se svakome ne nametne, ma i silom, dužnost da je „salus reipublicae suprema lex“. — Ili tako, ili se... razidimo, a da ne okužimo još gore onu divnu Srbiju, koja nek prosljedi svoj sopstveni put prama slobodi i napretku, — a mi prignimo ropsku šiju pod tuđi jaram, kome smo od vjekova već vični.

Ali, u ovom zadnjem času ždvojnosti, mi apeliramo na našu zanosnu i poštenu omladinu, na sve poštene ljude, da se za uzmu svim svojim silama, a da se nadje lječka ovim našim nevoljama, ako je još vrijeme. Pošteni i dobri povukli su se većinom u zabit, kao što obično biva, jer ih gadi drzovita rabota nepoštenih, ali dan danas i to je izdaja prama domovini. Sam sin božji smatrao se dužnim, da svojom rukom protjera bićem trgovce iz hrama oca svojega. To moramo i mi. — Stvorilo se bezbroj stranaka u Jugoslaviji, da je raskidaju i upropaste; — treba uništiti sve te stranke i stvoriti jednu jedinu, kojoj da je svrha jedinstvo i moć države. A barjak sa takovim geslom nek bude u ruci čovjeka, kojemu se ima dati, dok se prilike ne srede, vlast nad životom i smrti. „Videant consules ne respublika....“

Na Iljindan 1919.

prof. A. B.

Posle revolucije u Rusiji...

III.

Kako rekosmo, ruska je privremena vlada malo po malo skretala k internacionalizmu, ali više po formi nego po suštini, jer je i zadnji ministar inostranih dela potučen u zarko ne ugao govorio o ruskom pravu na Carigrad. No uza sve to možemo tvrditi, da posle revolucije nije više bilo onog nacionalnog oduševljenja, jer je privremena vlada i oviše popušta internacionalcima, kojih je sve više bilo i u vlasti. Carska je Rusija tražila veliku ujedinenu Poljsku, koja bi obuhvatala sve zemlje, koje su od vajkada nastavili Poljaci i nekadanji Polapski Sloveni:

Petru Karagjorgjeviću.

Kralju Srba, Hrvata i Slovenaca.

Bjeli orlovi Tvoji vrh naših krtare kuća
Čuvajući ognjišta draga, slobodu Srba, Hrvata,
A u srca našim krvu prodire vruća,
Kô nekad, kad se spuštasmo k moru s kršnji Karpata.

Jer silnim, Kralju, zadahom tvoje herojske duše,
Jer moćnim udarcem Tvoje, Kralju, gvozdene ruke,
Rasprišio si ropstva otrovne adske tmuši,
Rastrgao si nam lance, oblakšao si nam muke!

I mi, negdašnji robovi, vidjesmo Boga zraku,
U žlama nam smrzlim jurnu krva vrela:
U tebi, Kralju, vidjesmo domaje sreću svaku,
I kô da sunce gledamo sred blistavog Ti čela!

Sad triumfiraj Vladaru našeg jezika i krv,
Sa zlačanijem nadama dogji nam Petre Ti,
Da u vis džemero dječecu, kad progješ na bjelcu prvi,
Da plačemo pred Tobom na koljenima sv!

Jer, Petre Mrkonjiću, davnii su naše boli!
A Ti si s njima srastao, kroz burni dugi v'jek:
Zato te Kralju-Patniče sad naša duša voli,
Jer si naš san života lijepi, raskriven tek.

Dogji nam sad na bjelcu, al Sinak nek te prati,
Kô predhodnica zv'jezda što prati sunca trak,
A s tobom neka dogju kićeni tvoji svati,
Što ropstva nam rasprši, udarcem mača, mrak.

Jer, Petre Mrkonjiću, Ti dahom duše svoje
Nov si nam život ulio, u izmioždenu krv
Dogji nam! — sve što dobra sad nagješ, to je tvoje,
Dogji! Tko sad te pozdravlja, nij više zgažen crv.

Narod Te čeka svjestan, da čeka rod svoj mili,
Najblže i najdraže što darovo mu Bog;
Narod koj' će Te branit prot svakoj tugoj sili
Kô dobro svoje naćeće, Oca i Kralja svog!

Imotski, 12-7 1919.

Pavle Orlović.

Ljutici i Bodrici, tako da bi Poljskoj prava tomu pripadalo ne samo Kraljevac i Gdansk, nego i Vratislava i jedan deo pruske pokrajine Pomorja, a možda i ostrvo Rujana, gdje je bilo važno svetište naše braće Polapskih Slovena, koje su Nemci ognjem i mačem germanizovali. Proglas velikog kneza Nikolaja u Grodnu na početku rata naglasio je, da Rusija ratuje da ujedini Poljake, što su ruski i nemački Poljaci znati ceniti. Car ruski bejaše i kralj poljski, kojega su poljski rođoljubi pozdravili kao svog narodnog kralja. Privremena je vlada u poljskom pitanju vrludala tamo amō, jer je s jedne strane postavila nacionalni poljski program, t. j. ujedinjenje Poljske, a s druge je strane govorila o samoodređenju Poljaka, što je moglo značiti da eventualno pristaje i na odceppljenje Poljske od Rusije, što svakako nije na korist Slovenstva, koje hoće da se ujedini, a ne da se cepa. U opšte je politika privremene vlade kao i svih antantnih vlada posle revolucije bila mešavina nacijonalizma i internacijonalnog sovjatalizma.

Ovomu je lutajuči ruske privremene vlade učinio kraj Lenjin i boljevizam, koji odmah odrešito postavi komunistički program, što je značilo propast Rusije kao države i puštanje da ostali Sloveni i dale stenju pod nemačkim i austrijskim kopitom.

Eto je skoro dve godine da internacionalci vedre i oblače u Rusiji, podjavujući svoje drugove i u ostalim zemljama Evrope, da rade to isto. To im donekle i uspeva, jer boljevizam ima svojih priatelja u Francuskoj, Engleskoj, Italiji i Americi. Zapadna je Evropa bila od vajkada žarište socijalizma, koji se je malo posao pretvarao u otpor proti svakoj državnoj vlasti, hoteći da nametne neprirodne komunističke ideje nacijonalnim vladama.

Sirenju su socijalistički internacionalični dosta kriji posedovni razredi pučanstva, čije bi delovanje trebalo kvalifikovati naprosto izdajom države, jer oni sišući malo narod, prave ogromne otadžbine. To su dakle njega izdajnike daju. Internacioni su poticatelji na izdržava međunarodni socijaliste zapadnju, jer šire su skrivili svojoj domovini, jer oni svoje ideje, skrivile, što njihove otadžbine nisu mogle pravovremeno biti pripravne za konačni obračun s Nemačkom. Kod državnika zapadne Evrope takođe prevlada po ruskom uzoru mešavina socijalizma i imperijalizma, što se

opaja i na mirovnoj konferenciji a to znači hteti spojiti vodu i vatru.

(Sledi).

Iz naše države.

Put regenta u Sloveniju. Obzirom na vanjsko politički položaj morao se odgoditi posjet regenta Aleksandra, koji je bio odredjen za ovaj mjesec. Regent će po svoj prilici posjetiti Ljubljani prvi dana mjeseca rujna, i tu će ostati nekoliko dana. Iz Ljubljane će poći na Bled i preko Celja u Maribor. U Celju će ostati samo malo vremena.

Petrovdan u Londonu. Petrovdan je bio u Londonu proslavljen od naših tamoznjih sunarodnjaka dosta svečano. Čestitke engleskog kralja izručio je već u jutro meštar ceremonija Sir Arthur Walshere. Kojiču srpskom poslaniku. Dr. Kojić naglasio je u svojoj zahvali, da neće ni kralj Petar ni njegovi Jugoslaveni nikad zaboraviti na simpatije, što ih je engleski vladar i engleski narod pokazao u ovom ratu navlastito u borbi za nezavisnost i slobodu. Srpski poslanik, rусki poslanik i osoblje srpske legacije i članovi kolonije Srba, Hrvata i Slovenaca u Londonu prisustvovali su o podne službi božjoj u ruskoj crkvi, koju su odslužili Otac Eugen Smirnov i đakon Teokritov. U večer je bilo primanje kod poslanika u srpskoj delegaciji. Medju prisutnima bijahu grčki poslanik i njegov tajnik, francuski poslanik, rumunjski poslanik, knez i kneginja Gagari, Lordi, i Lady Swayling, g. Mijatović (prijašnji srpski poslanik) i profesor Bogdan Popović. Na pozdrav srpskog poslanika kralju Petru i gostima odgovorio je kao najstariji član jugo-slavenske kolonije u Londonu g. Mijatović, najprije srpsko hrvatski, pa onda engleski.

Rasprave radi demoliranja od 1914.

Javljaju iz Sarajeva: Pred mjesnim sudištem nastavlja se niz procesa, protiv učesnika u divljačkom demoliranju srpskih trgovina u srpnju 1914. Nedavno je osuđena neka Lucija Smogler na 5 godina

tarnice, a sada traje rasprava protiv Margarete Korzenji i Ane Schleich.

— Izmedju Beograda i Pariza počet će uskoro da vozi novi brzi voz, koji bi imao sva tri razreda; vozio bi preko Trsta Milana i Turina. Do sada se je moglo putovati u Pariz samo u prvom razredu, uslijed čega će novi voz biti na raspolažanje i siromašnijim slojevima. Voz će putovati svaki dan iz Beograda u 21 sat.

da si ti bio prorok za Dubrovnik, za narodio, ali jao! za sebe nijesi...

Eto dragi Antonije, nijesi dočekao da ugješ kao srpski oficir, pobjednik, oslobođitelj u mili svoj Dubrovnik, Tebi od svega na svijetu najmiliji, — od svega, osim Srbije i Slobode. Jer si se za ljubav Srpsva i slobode bio odrekao slasti, da gledaš mili Tvoj Grad. „Doći ću ali samo u slobodan Dubrovnik“, više si mi puta govorio.

Ali ne bješe ti sugjeno! Prekomjeran rad i napor, neprekidan za sedam godina rata, potkidal su neprimjetno dragocjene nit života, trošili bez milosti tvoje plemenito sreće. Ono je puklo nenadno, na pogled ovog našeg mora... Tvoja je posljednja misao i želja bila Dubrovnik. Duh je Tvoj k njemu odletio... Ali ne!

Odletio si u tužni dom svoj, da blažiš ljutu bol i tješiš najmilije svoje, tako grozno u crno zavite. Kuća, koja je odjekivala radosnim glasovima i poklicima, punim dubrovačkog daha, zamukla je, uselila se u nju tuga najveća. Iz nje slušam glas tuge i bola: „Ah! kad smo jednom tako rano morali da se rastajemo, zašto da ne sklopi oči ovdje u svom domu, u svojoj postelji, povše koje bijaše dao slikati četiri najljepše slike iz Dubrovnika, da ti posljednji pogled bude tvoj grad? Zašto?!“

— Ali Ti ćeš im ublažiti strašnu tugu, Ti ćeš ih razabratiti, jer si Ti u njih unio veliki dio Tebe; a Ti si cijelog svog vijeka samo u jednu stvar polagao pravu važnost: u vršenje dužnosti. Ti si vjerovao u Boga, i nikada se bunio nijesi na njegove odredbe zato, što su ti bile neshvatljive. Ti ćeš u tvoj ojagjeni dom donijeti blagi mir u ljubavi prema Tebi neizbrisivoj. A tvoji prijatelji svuda, a u Dubrovniku napose!

Naši dopisi.

Šipan, 23. julija 1919.

Ovih dana došao nam je žalosni glas, da je u Chiosichi, — peruauskom liječilištu, — umro naš zasluzni domorodac g. Gjuro Stjepović, u 75. godini svog života. Dugo je vremena bio boležljiv, pa nije mogao u domovinu, za kojom je žarko čeznuo. Prijevijeda nam jedan njegov stari prijatelj, da bi pokojnika veoma veselilo, kad bi ga naši ljudi pohodili u njegovoj gospodskoj vili. Tu bi se rado pričalo o našim stvarima, naše novine čitalo, a ponajviše naše junacke narodne pjesme, koje su ga pomlagivale i do suza radosnica uzbugivale. Čutio je, ljubio je sve što je naše! Kad je u narodnim pjesmama pok. Don B. Glavića doznao za Anicu Begin, — koja je na hiljade narodnih stihova na izust kazivala Don B. Glaviću, da još žive, naredio je domaćim, da joj se svake godine pruža lijepa pomoć od onog, što je on redovito svojim slao. Bio je otac siromaha u opće, a nevlastito prama našim, koji ga žvaže „undo Gjuro!“ Sretan se čutio, kad bi sirotu i nevlastnog pomogao. Bio je puno bogat i na srcu i na kesi, pa se cijeni, da će njegova oporuka biti plemenita, ne samo prama svojim, već i prama siromasima. Njegovoj rodbini naša iskrena sažaljenja, a našem plemenitom domorocu vječni počaj vapimo!

Cavtat, 20. VII.

I ako je, prigodom Kraljeva rođendana, bilo naregjeno sa strane općine, da dučani od 9-12 sata budu zatvoreni, ne odazvaše se: J. Karaman, Mare ud. Miljan, A. Ankorić, Vlahutin, Gj. Vidak, Kurajica ud. Kate, Trgovčić Luce, Dubreta i Josip Kćira. Molimo našu „slavnu općinu“, da se dotične kazni, ili još bolje kr. kot. Poglavarstvo, da dotičnim oduzme dozvole, jer to su i onako celjad, što žele, da im se Austrija povrati.

Na službi božijoj u Matici ne opazimo niti jednu gospogu držav. činovnika, žandara, finanaca i dr., premda su te iste „dame“ za vrijeme propale Austrije agitirale, da se ide u crkvu, kad je to bilo za Francu ili Kralja Ljubuški polubrata.

Na večer pak za muzikom bio je samo jedan od državnih službenika, drugi se zabili u kutije, te brbljali koješta i psovali, a jedan od tih nije ni kapu skinuo dok je muzika svirala kr. himnu, premda je na to bio opomenut.

Nadamo se, da će se u interesu javnog reda i mira proti takovih gadova najstrože postupati.

— an.

kako da zaborave tvoju ljubav, tvoje zauzimanje tako srdačno, tako predano? U najvećim poslovima i brigama kad si bio, našao bi uvijek vremena za prijatelje, za Dubrovčane. Tebe su zvali našim konsulom. Ali, Ti si bio više nego to! Ti si često prestizao naše želje. Često si za prijatelja radio njegov posao, za koji je i on sâm bio neumješan ili lijep. Doista je bio sretan onaj kome si Ti poklonio tvoje prijateljstvo, i mogao je kazati sa Svetim Pismom: qui invenit amicum, invenit thesaurum.

Ti si eto to blago, koje sam izgubio, dragi Antonije, neprocjenjivo blago: blago srca velikoga, nepokvarenoga, puna ljubavi za sve što je dobro i plemenito; blago duše dobre, vedre, vesele. Prazninu strašnu, koju si u mom srcu ostavio, može li ispuniti samo sjećanje? Vjerom te osjećam, gledam Te. Ti živiš! Došao si u Dubrovnik duhom tvojim lijepim, a ne u uniformi mesa i kosti. Gledaš Dubrovnik svoj slobodan od spoljašnjog dušmana.... Hoće li se i dušom oslobođiti? Hoće li osjetiti potpuno i razumjeti tvoju ljubav za slobodu? Hoće li pojmiti zašto si toliko volio Srpsvo i otadžbinu, da si njima život predao? Hoće li razumjeti i svojom učiniti tvoju veliku ljubav za rad, iskrenost i pravdoljublje? Hoće li?

Srce mi strepi, sluteći odgovor.

Puste kamenite obale Dubrovnika, u mirisu sjetnog mora i tmastih čempresa, tuguju što im ne bi suđeno, da pozdrave svog dostojnog Sina u sjaju sunca, raskoši zelenila, mirisu oleandara i dulibirsima. Tuguju i vapiju vječnu i svjetlu uspomenu plemenitome sinu Dubrovnika — Antoniju Mitroviću....

Granu pome polaže na tvoju ploču sa susama Marko.

Domaće vijesti.

Iz okoline. Piše nam jedan župnik. U 2. broju Vašeg cijenjenog lista spomenuli ste, da imate ozbiljnih tužaba, da narod pravi poteškoća župnicima, koji po svojim osjećajima i po svojoj dužnosti odlučno postupaju u propagiranju čestava prema narodnoj dinastiji. To je živa istina! Ja će navesti samo ovo: U mojoj župi zaprijetili su mi životom, ako ikad spomenem ime kraljevo ili princa regenta Aleksandra, kako je to nami župnicima naredio Presv. Ordinariat. Nu nije toga isprva bilo. Ja sam naime molio nesmetano za našega Vladara sve dok nije vlada pozvala mladost u vojnu službu, a župnicima bilo naređeno od Poglavarstva, da proglaše dočni poziv s oltara, kako sam to i ja učinio. U zao čas! Nakon nekoliko dana počeli su seljaci iz jednog sela župe rotiti se kao naučeni (?) proti meni, vladu, i ako hoćete dinastiji. Ojunačili su se još više odkad su vidjeli, da se nije ništa dogodilo onima, koji su se oglušili spomenutom pozivu, već ostali kući ismehivajući i vladu i državu. Je li potreba spomenuti, da više ne molim za Vladara, e se izbjegne nemiru a i možda gorem u crkvi. Akoprem sam to javio Poglavarstvu, — redarstve-

nom odsjeku, već na 12. ov. mj.; do danas o kakvoj istrazi ne znam ništa. Usljed togā pitam, ko je kriv, da neki župnici, ne pokazuju toliko revnosti u propagiranju čestava prema narodnoj dinastiji? kako ste i to predbacili u istom broju. Jesu li krivi župnici, koji su izloženi prijetnjama razuzdanog seljaštva bez ikoje zaštite, ili ko drugi?

Seoska pošta. Tuže nam se s Kliševa: Ima više od pô godine, da su gornja sela općine Zaton lišena seoske pošte. Poznato nam je vrlo dobro, da je Ravnateljstvo Pošta ukinulo dotičnu poštu, jer ne htjelo povisiti platu seoskom listonoši. I tako pučanstvo od preko hiljade duša sa župničkim i školskim uredima nije sretno, da u XX. vijeku imade poštu. Molimo Ravnateljstvo Pošta neka što prije ukine ovu nepravdu.

Stano. Kod nas aprovizacija skoro od početka ustanovljena raspačava narodu samo brašno, sol i eto dva puta žigice, dočim šećer, petroleum, šterike i t. d. raspačava samo jedan trgovac gosp. Lujo Milić. Naša je želja, da sve što se za narod dijeli (aprovizacije tiče) predade u ruke samo naše aprovizacije i radi toga molimo nadležne, da se za ovo pobrinu i razvide, te da kod prve podjelje, bude udovoljeno našoj želji.

40 kr. 2). Pratnja jednog svećenika 20 kr. 3) Vosak u sprovođu 47 kr. 50. (Taj je vosak, župnikova svjeća, koja se ne gori u sprovođu i jedna mala svjeća, koju je nosio drugi svećenik). Tangenta voska Matići 38 kr. (ovo nije propisano. Komu je pošlo?) Križonoši 20 kr. (a dječak, koji je nosio križ, primio je 5 kr.) ukupno 165 kr. 50, jednako 56 dinara ili 37 franaka. Vidi se da naš Dn. Niko nije zaludu upravitelj Pomorske Banke, kad je ovako dobro izračunao. Ovaj račun bi odnesen u presv. Biskupa, nu kao da mu i on ne može ništa. Iznašamo pred javnost egoizam našeg uzor-

župnika koji še, u svakoj prigodi, ovako kršćanski podnaša. Znao se je ovako skupo naplatit, ali ga nije znao pohodit u bolesti. Molimo presv. Biskupa, kad ga štiti, neka ga premjesti u grad blizu sebe.

Naši parobrodi. Zagrebačke „Novosti“ u br. 194, donose: Pitanje razdiobe tonaže bivše austro-ugarske trgovачke mornarice, riješeno je na slijedeći način: sva tonaže trgovackih brodova, smatra se ratnim pljenjem i pripada Antanti, u koliko nije većina kapitala u rukama saveznih ili asocijiranih država. Prama tome ostaje kraljevstvu SHS. sva dubrovačka plovida, obalna i oceanska. Austro-hrvatsko parobroštvo, Ungaro-Croata, obalna i slobodna plovida, Ocanija i sva „Dalmatia“ te sva ona malena parobrodarska društva u Dalmaciji. Nama dakle pripada od sveukupne tonaže a. u. 20% i sva obalna plovida.

Skinuta austrijanština. Napokon skinuli su onu nakazu — orla, kod željeznice u Gružu. Preporučamo, da se i ostali znakovi skinu, — da nas ne sjećaju crne austrijske tiranije.

Raspuštena dječurlija. Mnogi nam se tuže, da su neka djeca postala u pravo nesnosna. Zadirkivaju prolaznike, bacaju kamenja, a osobito da čine nered na kupanju. Neka djeca — što ni malo ne služi na ugled našega grada — prosijaju kod stranaca, pod izlikom, da nemaju ni oca ni matere, da im je otac poginuo i t. d. Strane, naravno udjele im što milostinje, a oni onda na rakiju u krème. To smo neki dan na vlastite oči gledali. Preporu-

čujemo policiji, da pripazi na ovu raspštenu dječurliju.

Izložena slika. U izlogu knjižare J. Tošović na Placi izložena je originalna slika na drvetu, koja predstavlja „Noć na Golgoti“. Djelo je našeg domaćeg umjetnika R. Asića dekorativnog slikara, poznatog po uspjeloj slici sv. Vlaha, koja je u Zagrebu bila izložena i sasvim se poхvalno kritika o njoj izrazila.

Ideja je divno izvedena, prestavljajući, kako u noćno doba spuštaju Isusa s križa i polažu u grob. Kontrast između tame i svijetla; noćno svijetlo mjesecne razsvijetljuje tragični prizor, koji se odigrava na Golgoti. U pozadini vide se zidine Jerusalima, koji rasvijetljen mjesecnim sjajem plaje nad sudbinom Spasitelja, koji trpeč — umre za spas čovječanstva.

Preporučamo sliku ljubiteljima umjetnosti, da ukrase svoj stan. Cijena je umjerenih 1000 K.

Skupote raste s dana na dan. Neki artikli dostigoše već mahnite cijene. Priznajemo, neki artikli moraju biti skupi, jer ih uvažamo, a pitanje valute na žalost još nije uregjeno. Ali, ne razumijemo, kako našem vlastitom proizvodu, što ga dava naša bližnja okolica, cijena postaje svakim danom veća. Ako na Gundulićevom trgu zappa danas kilogram graha 3 krune, raznog voća 3 krune, mali kukumari po 1 kr., litra mlijeka 3 kr., — sutra na jedan put poskoči cijena na 50%. Onda nastaju protesti i ogorčenja građanstva. Mi priznajemo, danas je sve skupo, ali mnogi i mnogi upotrebljuju ovo prolazno doba — kao gulikožu narodnu i snijevaju o bogastvu.

Moglo bi se ipak tome doskočiti, a luhare i razne trgovce — špekulantne exemplarne kazniti, da bi bilo reda. Živežu na Poljani, neka n. pr. općina odredi razložite cijene, a ne da pojedinci, meću cijene, kako je njih volja. Jednom, mora se postaviti red.

Bez pensije. Tuže nam se neke udovice, kćeri našeg naroda, ali po mužu vladnice drugih država, koje su nastale sloma Austro-Ugarske penzije i potpore. Ne ostale bez ikakvih prava, niti im njihove vlasti, da se obrate finansijskim institucijama u kom se nalaze, pošto one ne mogu da im se odazovu radi nesregjeno novčanog saobraćaja i valutnog pitanja. Ne znamo, da li je istina, što još kažu njihove vlasti, da postoji u tom pogledu uzajamnost između njih i naše vlade do kašnjeg obračuna; ali u svakom slučaju naše vlasti ne smiju da se ogluše vapaju nesretnih udovica, no treba da porade, što je moguće, za njih, sad više no ikad, jer je nevolja i suviše velika, a pomoći ni otkud!

Koncerat. Sutra će u 9 sati večera biti u Bondinom pozorištu koncerat G. ce Halke Lowcsynske uz sudjelovanje g. Iva Batistića.

Izvoz robe iz Njemačke Austrije. Centralna uprava izdještovala je kod nadležnih faktora u Beču, da Njemačka Austrija dozvoli izvoz one robe, koju su podanici kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca, prije dvadeset drugog marta t. g. u Njemačkoj Austriji kupili i već platili. Ako su platili samo jedan dio, dozvoliće se izvoz samo dotične količine. Dozvole ograničiće se samo za onu robu, za koju kupac može tačno da pokaže, da je prije 22. marta plaćena. Svi zainteresovani neka podnesu molbe, snabdjevene sa svim dokazima centralnoj upravi u Beogradu, koja će ih, po pregledu poslati u Beč, pa se izdaju potrebne dozvole za izvoz.

Šeše (boginje). Na 21. ov. mj. konstatiran je drugi slučaj šešava u ovom gradu na Prijekome. Da se sprijeći dalje širenje zaraze, treba da se prijavi vlasti svaki, pa i sumnjivi slučaj bolesti, te da se podvrgnu navrtanju (cijepljenju), sve one osobe, koje borave u blizini okuženih kuća i one osobe, koji posjećuju take kuće u blizini svojih.

SVAKO oboljenje, skopčano sa glavoboljom, bolesti krsta, uda i ognjicom, te osipom po tijelu, ima se odmah prijaviti liječniku, Općini ili Poglavarstvu.

Malo diskorsa. Novitati po gradu i placu: Žute face i crne duše počele akvistavat kolar a popolako i korađ. Mijović otvorio put. 914 lomio je „Dušana“, a danas . . . gja znade.

Kraljeva festa ispla svud manjifiko, a osobito u Sarajevu. Povorku je dirigo Srećko Perišić, koga svi u gradu poznate. 914 zazvo je Perišić sedetu komunalu (u Sarajevu, jerbo je on tamo abokat i konziljer od komune!) odhrdo peču parlate, kako valja glavnoj ulici stavit Potiorekovo ime, perke da je Potiorek junak, koga lako ne rodi druga majka — a danas isti Perišić, diriga povorke i to srske!!!

Po placi viču zastava na apaltu Stričića. Trčim i ja da vidim. Mislio sam: biće dermaneza, perke je Niko za brije gvere, vazda petavo dermanezu — a kad tamo spljetska „Zastava“ u vetrini. Čitamo: „Zločinci u rukavicama“. Poznam Niku, nasmijo sam se, zakanto u sebi onu iz evandela: golubice moja, golubice bijela . . . Kad sam upobje paso zastave nije bilo . . . čovjek se predomislio, e per non far brutta figura — digo je. Bili bi počeli vragovi pretresat tuđe mrvice, pa kô zna kako bi bio i on paso — — — Orlando.

Najnovije vijesti.

Regent Aleksandar prispio jučer po pođne u Novisad. Dočekao ga je vojvoda Bojović za štabom, francuski časnici, sokoli, šehoslovačka delegacija te veliki broj građanstva i seljaštva iz okolice. — Jučer na Rijeci međusavezničko vijeće admirala sašlušalo odaslanstvo Jugoslavena; poslije saslušanja bili su svi vrlo zadovoljni. Antantina komisija na Rijeci dovršila svoje izvide, odlučila u korist francuskih četa, jer njihovo ponašanje bilo besprijeckorno.

— Iz Pariza javljaju: antantini državnici zaključili u turskom pitanju da će Tursku državu državopopravno posvema raspustiti.

— Za vrijeme riječkog pitanja predloženo je od saveznika, da Rijeka i njeno okružje postane autonomna i nezavisna država.

— Iz Beograda javljaju da je nastao konflikt između Vatikana i naše države što je papa imenovao Asanovića duhovnika djakovačkog sjemeništa bez znanja vlade, djakovačkim biskupom. Ovaj je dapače u Beču bio i posvećen i tek je poslije toga vlada bila obaviještena kratkim dopisom od zagrebačkog nadbiskupa Dra Bauera.

— Kriza je u kabinetu ministarskom ostranjena. Dr. Korošec i Gostinčar povukli su svoj zahtjev za ostup nakon Protićeva pisma Korošecu i prisustovali su na 21. o. mj. sjednici ministarskog savjeta. Dopisnik „Jutarnjeg Lista“ doznaće, da su htjeli istupiti iz kabineta zapravo s razloga, jer ne bi htjeli, da na sebe preuzmu suodgovornost što će neki dječavi Slovenije i Istre, temeljem mirovnog ugovora, potpasti pod Italiju.

— Iz Pariza se doznaće, da je mirovna konferencija konačno odredila granice Njemačke Austrije. Pitanje je čehoslovačko-jugoslavenskog koridora propalo. Tomu se protiviše Amerika i Engleska. Maribor će pripasti našoj državi a Celovac njem. Austriji, uz uvjete dvokratnog prebiscita za celovačku kotlinu.

Srpska Centralna Banka za Primorje (dioničko društvo) u Dubrovniku

Uplaćena glavnica K 5,000.000 obavlja sve bankovne poslove uz najkulantnije uvjete.

BANČINA AGENTURA U GRUŽU

obavlja sve komisione i otpremničke poslove uz najpovoljnije uvjete.

JADRANSKA BANKA

Podružnice: Beč, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija,
Split, Šibenik i Zadar, Ispostava: KRANJ.

Bavi se svim mjenjačkim i bankovnim poslovima. Unajmljuje SAFE-DEPOSITS.

Podružnica: DUBROVNIK.
Središnjica: TRST. :::

Dionička glavnica K 30.000.00
Rezerva „ 8.000.00

LISTAK.

Dubrovniku.

Dubrovniče, nekad slavni grade,
Oj bisere jadranskoga žala,
Njivo nekad l'jepih umjetnosti,
Veleuma bogati izvore.
Nemio je po prirodi zakon
Da sve vjerne, štograd nekad cvaše,
Pa i tvoje prejasne zvijezde
Da nestane nekadašnjeg sjaja.
Nepobitna i stara j'istina
Da pod suncem nema krepke stvari;
Što sjajaše, eto sad je tamno,
A što tamno .... hoće l'ikad sjati?...
... Nam' ostaje spomen sam prošlosti!..
I tvoj porod i sad još se dići
Uspomenom tvoje slave stare,
Uspomenom, vajmeh, golom samo,
Kô što čini nevaljalo djete
Vrijedna oca; što mu malo prudi,
Ak'od sebe nema što da kaže;
A još manje, kad ga grdne mane
Ruž' u mjesto očinskih vrlina!
Zidine se tvoje jošter džu,
I Lovr'jenac i Minčeta stara,
Ne da brane valjane junake,
Ne da štite učenjake divne
Ni na glasu poštene trgovce,
Nit' ozbiljne čestite vladike,
Već da kriju l'jenčine goleme
I ohole brojne neznalice,
C' jelo mnoštvo bezdušnih lihvara
I svu četu sramotnijeh žena,
Da ih žarko ne ugleda sunce,
Da ih bl' jedi ne rasvijetli mjesec
Da svijetu ne postaneš ruglo!
Dubrovniče, naša stara diko,
Na što si nam već odavna spao!
Već te davno ostaviše vile,
Umjetnost se gdje i gdje pokaže,
Kano svjetlo kroz oblake guste,
Znanostima nema nigdje traga,
Nestalo je uljudnost - stare,
A poštenje .... i to iščezava!
Al' je teže što ti porod gnjili
Ni poroka ne osjeća svojih,
Niti misli na kajanje kakvo!
Može čovjek gdjekad sagr'ješiti,
Jer doduše nepogr'ješiv nije;
Al' mu prosto, ako spoznat znade
Mane svoje te popravit brižno!....
Što t'ostaje, stari Dubrovniče?
Zar ćeš podn'jet, da se zv'jezde tvoje
Sjaj za vazda tužno već pogasi?
Ima l'igdje pod tvom starom krilu
Još pametnih i poštenih ljudi?
Ima li ih u kakvoj zabit -
Jer se stide današnjega v'jeka -
Ti ih snažno iz mrtvila stresi,
Nek se združe i silama složnim
Neka spase, što se spasit dade!
Ak' ih nema, uspomena tvoja,
Ime tvoje od starina slavno
Nek potakne narod plemeniti,
Kô što skrši dušmanske ti negve,
Da podigne, što dušmanin sruši!
Rasadnike tužnoga podmlatka,
Škole nek nam obnovi propale
U rukama nespretnih vrtlara,
Dok su igdje žive jošter iskre
Starog našeg Dubrovačkog duha,
Eda nov ih snažan dah oživi.
Do plamena iznova ražeže,

Eda blage vile nam se vraste,
Da se novi Gundulići javе,
Boškovići i Baljivi slavni,
Da nam s'ukus iskvaren popravi
Te nam draže „objavljenje“ bude,
Nego grdna „suncokretom dama“. —
Kô što Isus protjera iz hrama
Dob'u ono lihvare bezbožne,
Nek i nama narod plemeniti
Grad očisti od smrada takoga,
Kužna smrada, kojim zaudara
Odveć teško naokolo svuda,
Nek ujedno najoštriye sudi
Svima onim, sebi te pod plaštem
Domoljublja nakupiše blago,
Blago kleti, nevolji oteto!
Od vajkada pošteni trgovci
Radom svojim zaslužuju hvalu,
Rad je njihov i njima na uhar
I svakome, dok pošteno, rade;
Al' je drugo, kad se hudo slože;
Da bezdušno b'jedan narod gule;
Trgovina neka je slobodna,
Al' guljenje neka se ne trpi! —
Kad se mudrost u mjesto neznanja
Opet popne na pr'jestolje staro,
Kad pr'jevara ustupi poštenju,
Neće ljudi gramziti, kô sada,
Bjesomučno jedino za zlatom!
Sto će zlato uz neznanje pusto,
Sto će zlato kod čela sramotna?...
Da ga žene rasipaju na šake
U raskoši i gadnom bludu,
Glupa da se u njem djeca duše
Te se l'jeno po njemu valjaju,
Kano zv'jeri u svoje brlogu
I, dok traje, da'ko zv'jeri žive?
Kad pošteni i pametni ljudi
C'jenit budu znanje i poštenje
Mnogo više, neg što sada cjene,
Kad nastojat budnim okom budu
Da im s' obraz neokaljan sv'jetli,
Tada će ti, Dubrovniče mili,
Stara, možda, opet zasjat zv'jezda!

Dubrovnik, 22/5 1919.

Stari Dubrovčanin.

Knjževnost i umjetnost.

Primili smo za zahvalnošću slijedeću knjigu:

Zabavna biblioteka „Zastave“. Svezak II. Izdaje Oskar Tartaglia.

Guido Tartaglia: Na Raskrsnici. Split. Tisak narodne tiskare. Naklada Oskara Tartaglia, Urednika „Zastave“. Cijena 4 krune.

Izishaо je broj 4 Crpske Crkve časopisa za prkveni život koji izlazi u Sarajevu sa slijedećim sadržajem:

M. Miletić: Vidovdan; Č. Miјatović: Poslaniča Crpskom Narodu. Naši narodni mučenici. Poginuli i umrli sveštenci u Bosni i Hercegovini. Cijeni prijedori. Nasa pisma. Knjizevni pregled. Hronika. Listak.

Reforma smotra za crkveno-politička te staleška pitanja katoličkog nižeg klera i katoličke crkve u kraljevstvu SHS. Svezak I. god. I. Sadržaj: Uredništvo: Na okup. — Rezolucije užeg odbora kat. nižeg klera. — Životopis Pavla Stoosa. — Hrvatsko svećenstvo god. 1848. — Okružnica Alaupović — Bauerova. — Korepondencija. — Zbliženje crkvi: Pisma svećenika — Listak: Novinstvo i časopisi o pokretu kat. nižeg klera. — Vjesnik: Ra-

zno. Knjževnost: ocjene knjiga o celibatu i protiv celibata.

Rukopisi se šalju na poštu u Sv. Petar Oreševac, pod naslovom: uredništvo Reforme. Predplata i novčani prilozi na Hrv. Zemaljsku Banku, uložna knjžica broj 4310 u Zagrebu. Cijena ovomu broju 3 kr:

Mali oglasnik

Cijena 30 para svaka riječ. Prva riječ dvostruko. Najmanja pristojbina K 4.— Postupa nešta. Obratiti se administraciji lista. Lučarica 360.

Gospogja traži mjesto kućanice u boljjoj obitelji. Adresa se doznaje u administraciji lista. 1—2

Moderni šivači stroj original „Singer“ skoro nov, prodaje se. Adresa u upravi lista. 1.

Učiteljica daje poduku u francuskom i njemačkom jeziku, kao i u glasoviru. Ista preuzimlje instrukcije za dake i učenice gradanske škole u srpsko-hrvatskom jeziku, kao i pripravu za gimnaziju. Adresa u administraciji lista.

Javljam da sam ponovo otvorio prijašnju drvodjelsku radionicu na Prijekom. Izradujem sve drvodjelske radnje, uz povoljne uvjete. Sa štovanjem

Stojan Čorović.

Čast mi je uljedno saopćiti P. n. Općinstvu, da sam na novo otvorio svoju Bravaršku radionicu kod „Forno Rolland“. Za tačnu, brzu, solidnu i jeftinu izradbu svih povjerenih mi posala jamčim. Sa veleštovanjem

Antun Oriental

Gragjevni kovač.

Viši privatni činovnik pretežno mlin-ske struke, vješt svim trgovackim poslovima, samostalan, uzoran, srpsko-hrvatski dopisnik, knjigovogja, izvrsna, samostalna i svestrano naobražena sila, iz zdravstvenih razloga ove boraveći, želio bi iz istih razloga u Dubrovniku preuzeti slično mjesto sa samostalnim djelokrugom.

Interesenti neka pošalju svoje ponude na upravu ovoga lista pod br. 100.

PODRUŽNICA

NIKOLE GALEŠIĆ

DUBROVNIK.
Pucićeva ulica.

Centrala: SPLIT.
Domaldova ul. 2.

Prodaja strojenih koča za postolare i sedlare na malo i veliko.

Javljam cij. zanimacima, da sam na novo otvorio gornju podružnicu, koja je dobro opskrbljena. Radi mog otustva uživa moju neograničenu punomoć voditelj iste g. Marjan Hrga.

N. G.

БЕОГРАДСКА ЗАДРУГА

основана 1882 год.

Osiguraња против пожара. — Осигурање живота на рокове и на случај смрти, као и узаемна осигурања и осигурања за несрећне случајеве.

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК:

ДУШАН Н. БАБИЋ

Дубровник

Улица Зељарица бр. 381.

БЕОГРАДСКА ЗАДРУГА

основана 1882 год.

Osiguranja protiv požara. — Osiguranje života na rokove i na slučaj smrti, kao i uzačamna osiguranja i osiguranja za nesrećne slučajevе.

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК:

ДУШАН Н. БАБИЋ

Dubrovnik

Ulica Zeljarica br. 381.

Браћа Стипковић

(брзојеви: СТИПКОВИЋ ДУБРОВНИК)

ДУБРОВНИК ЧИНГРИЈНА УЛИЦА БРОЈ 499.

Особито подесна станица за примање, ускладиштење, оцарињивање и манипулатацију; једини двапутседмични трговачки саобраћај међу:

Београдом-Гружом (Дубровник)-Бари-Напуљ-Марсиља-Париз.

Складиште: рижа и кафе, и т. д. — Малиновац (Химбер) I. врсти и других likera; бурета од 25 кг. до 6 квантала.

Цијене умјерене, опрема брза, тачна и солидна

Prometno Industrijsko i Trgovačko Društvo s. o. j. u Dubrovniku

prodava na veliko kolonijalne robe i boje, uz najpovoljnije cijene.

Brzojavna adresa: PROMETNO DRUŠTVO — DUBROVNIK. :-